

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu – III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Ewa Cyran
Sędziowie:	SSA Jolanta Cierpiał del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans (spr.)
Protokolant:	inspektor ds. biurowości Beata Tonak

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2014 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) Spółka z o.o.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

przy udziale zainteresowanego: P. S.

o składki

na skutek zażalenia pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 11 kwietnia 2014 r. sygn. akt VII U 2482/13

postanawia:

- zmienić punkt 2 zaskarżonego postanowienia i zasądzić od odwołującej Spółki na rzecz pozwanego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.***
- zasądzić od odwołującej Spółki na rzecz pozwanego kwotę 120 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.***

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans (spr.)	SSA Ewa Cyran	SSA Jolanta Cierpiał
--	---------------	----------------------

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 13 czerwca 2013r. nr (...), znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych, I Oddział w P. stwierdził, że podstawa wymiaru składek ubezpieczonego P. S. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. w grudniu 2011 roku na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe wynosi kwoty wskazane w ww. decyzjach.

Odwołania od powyższych decyzji wniósł płatnik składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.. Odwołania zostały przekazane do rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Poznaniu wraz z odpowiedzią organu rentowego na treść odwołań.

Pełnomocnik płatnika w jego imieniu pismem z dnia 3 kwietnia 2014 r. (data wpływu do Sądu 7 kwietnia 2014 r..) cofnął wniesione odwołanie.

Mając powyższe na uwadze postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2014r. Sąd Okręgowy w Poznaniu umorzył postępowanie w sprawie odwołania (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 czerwca 2013r. nr (...), znak (...), (punkt 1 postanowienia). Jednocześnie Sąd Okręgowy orzekł o nieobciążaniu odwołującego kosztami postępowania (punkt 2 postanowienia).

W uzasadnieniu postanowienia Sąd I instancji wskazał, że postępowanie, wobec cofnięcia przez odwołującą spółkę złożonych odwołań, należało na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 i 3 k.p.c. umorzyć.

Z kolei uzasadniając decyzję o nieobciążaniu odwołującego kosztami zastępstwa procesowego, Sąd Okręgowy wskazał, że w przedmiotowej sprawie, jego zdaniem, zachodzą szczególne okoliczności z art. 102 k.p.c. pozwalające sądowi nie obciążać odwołującego kosztami zastępstwa procesowego, o które wnioskował organ rentowy.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył pełnomocnik pozwanego organu rentowego – Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, I Oddział w P., zaskarżając powyższe postanowienie w części, tj. co do punktu 2. W treści zażalenia wskazał, że art. 102 k.p.c. w przedmiotowej sprawie nie powinien zostać zastosowany, bowiem sprawa z zakresu ustalania podstawy wymiaru składek w związku ze świadczeniami z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych nie wymaga wiadomości specjalnych, lecz jedynie znajomości przepisów prawa, a strona przeciwna reprezentowana była przez radcę prawnego. Skoro, więc spór dotyczył tylko okoliczności prawnych, a nie faktycznych, Sąd winien przyznać organowi rentowemu koszty zastępstwa procesowego, bowiem wniósł on odpowiedź na odwołanie (do czego zobowiązują go przepisy postępowania cywilnego) i w związku z tym poniósł koszty zastępstwa procesowego w sprawie.

Odwołujący organ rentowy wniósł o zasądzenie na rzecz pozwanego kwoty 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wg stawki minimalnej określonej § 11 ust. 2 rozporządzenia z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.), a ponadto o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zdaniem Sądu Apelacyjnego argumenty podniesione przez pełnomocnika organu rentowego w treści zażalenia zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c., sąd obowiązany jest rozstrzygnąć o kosztach postępowania w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. W tej kwestii sąd bierze pod uwagę wniosek strony procesu o zwrot kosztów postępowania

Stosowanie do treści art. 203 § 2 i 3 k.p.c. pozwu cofnięty (odwołanie) nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa, a na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty, jeżeli sąd już przedtem nie orzekł prawomocnie o obowiązku ich uiszczenia przez pozwanego. Natomiast w razie cofnięcia pozwu poza rozprawą przewodniczący odwołuje wyznaczoną rozprawę i o cofnięciu zawiadamia pozwanego, który może w terminie

dwutygodniowym złożyć sądowi wniosek o przyznanie kosztów. Gdy skuteczność cofnięcia pozwu zależy od zgody pozwanego, niezłożenie przez niego oświadczenia w tym przedmiocie w powyższym terminie uważa się za wyrażenie zgody.

Z przytoczonych przepisów wynika, że zasadą jest, iż w przypadku cofnięcia pozwu (odwołania) obowiązkiem zwrotu kosztów procesu obciążony jest powód (tu odwołujący). Co do zasady stroną cofającą środek zaskarżenia uznaje się za przegrywającą sprawę (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2012 r., V CZ 109/11, Lex nr 1147814).

Orzekanie o kosztach procesu dokonywane jest w oparciu o wskazaną powyżej zasadę odpowiedzialności strony przegrywającej za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c.) oraz uzupełniających ją zasadach kompensaty, słuszności i zawinienia (art. 100 do 104¹ i art. 110 k.p.c.). Przyjęcie za podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania jednej z zasad uzupełniających powinno być połączone z ustaleniem, że okoliczności sprawy przemawiają za odstąpieniem od zasady ogólnej. Wskazane wyjątki nie mogą być interpretowane rozszerzająco.

Tym samym orzekając o kosztach sąd zgodnie z art. 102 k.p.c. może w wypadkach szczególnie uzasadnionych zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów, albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu i jest rozwiązaniem szczególnym, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień. Wymaga on - do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności, jednakże nie konkretyzuje pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”, pozostawiając ich kwalifikację - przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy - sądowi (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73, Lex nr 7366). Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu. Okoliczności te powinny być oceniane przez sąd przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego (postanowienie Sądu Najwyższego z 14 stycznia 1974 r., II CZ 223/73, Lex nr 7379, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2011 r., I CZ 26/11, Lex nr 1101325 oraz z dnia 25 sierpnia 2011 r., II CZ 51/11, Lex nr 949023).

Tak, więc kwestia zastosowania tej regulacji powinna być oceniana w całokształcie okoliczności, które uzasadniałyby odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu i nie wymaga wniosku strony przegrywającej.

Ocena sądu, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma charakter dyskrejonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy, w związku, z czym w zasadzie nie podlega kontroli instancyjnej i może być podważona przez sąd wyższej instancji tylko wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r., III CZ 25/12, LEX Nr 1214589).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać należy, iż bez wątplenia wobec cofnięcia odwołania, za stronę przegrywającą uważa się odwołującego płatnika składek i zgodnie z ogólną zasadą powinien on ponosić koszty postępowania. Sąd Okręgowy uznał, iż w przedmiotowej sprawie zachodzą szczególne okoliczności wskazane w art. 102 k.p.c., pozwalające sądowi nie obciążać odwołującego kosztami zastępstwa procesowego.

Zdaniem Sądu odwoławczego słusznie skarżący zarzuca, że okoliczności wskazane przez Sąd Okręgowy nie są okolicznościami szczególnymi, ani wyjątkowymi w rozumieniu art. 102 k.p.c. i nie uzasadniają zastosowania w sprawie tego przepisu. Sąd Apelacyjny wskazuje, że uzasadnienie postanowienia Sądu Okręgowego sprowadzało się do przyznania racji płatnikowi, że przed wniesieniem odwołań od decyzji organu rentowego nie znał on wszystkich okoliczności faktycznych sprawy, które legły u podstaw ich wydania, bowiem treść zaskarżonych decyzji na to nie pozwalała. Zdaniem niniejszego Sądu odwoławczego, powyższe argumenty nie są przekonujące. Płatnik, co należy podkreślić, był reprezentowany przez fachowego pełnomocnika. Zaskarżone decyzje organu rentowego zostały wydane zgodnie z art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 200, nr 98poz. 1071 z późn. zm.), tj. zawierały niezbędne elementy decyzji, w szczególności zawierały uzasadnienie prawne, które

odnosiło się bezpośrednio do badanego stanu prawnego. Profesjonalny pełnomocnik płatnika po zapoznaniu się z treścią decyzji, zdaniem niniejszego Sądu, nie potrzebował dokładnych wyjaśnień podstaw prawnych i faktycznych zapadłych decyzji (z powołaniem się na orzecznictwo sądowe), bowiem równie dobrze we własnym zakresie mógł się z nim zapoznać.

Należy pamiętać, że organ rentowy przekazując odwołanie płatnika do Sądu, do pisma dołączył odpowiedź na odwołanie. Bezsporne jest to, że w sporządzaniu tego pisma procesowego organ rentowy skorzystał z pomocy profesjonalnego pełnomocnika, który dokonał wykładni przedmiotowych decyzji. Dopiero wówczas płatnik, przyznając rację organowi rentowemu, cofnął wniesione odwołania. Nie zmienia to faktu, że pozwany organ rentowy zaangażował profesjonalnego pełnomocnika, który poświęcił czas na sporządzenie odwołania. Oznacza to, iż słusznie organ rentowy, zgodnie z przywołanymi wyżej zasadami, de facto jako strona wygrywająca, nie powinien być obarczany kosztami udzielonej pomocy prawnej. Należy przy tym pamiętać, że to płatnik zainicjował spór, stąd już od tej chwili musiał liczyć się z tym, że na wypadek przegranej zobowiązany będzie pokryć koszty procesu poniesione przez przeciwnika.

W takich okolicznościach Sąd Apelacyjny stwierdza, że brak podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c. prowadzi do zmiany przez Sąd odwoławczy zaskarżonego postanowienia na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Uwzględniając nakład pracy pełnomocnika organu rentowego zasądzono od płatnika na rzecz pozwanego organu rentowego koszty zastępstwa procesowego na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w wysokości wynikającej z § 11 ust. 2 w związku z § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów opłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) (pkt 1 postanowienia).

Koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym (pkt 2 postanowienia) zasądzono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 2 pkt 2 powołanego wyżej rozporządzenia.

del. SSO Katarzyna Schönhof-Wilkans (spr.)	SSA Ewa Cyran	SSA Jolanta Cierpiał
--	---------------	----------------------